

ประวัติความเป็นมาพิพิธภัณฑ์ศาลรัฐธรรมนูญ

พิพิธภัณฑ์ศาลรัฐธรรมนูญได้จัดตั้งขึ้นภายในที่ทำการศาลรัฐธรรมนูญ อาคารบ้านเจ้าพระยารัตนาธิเบศร์ ถนนจักรเพชร แขวงวังบูรพาภิรมย์ เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร มีวัตถุประสงค์ เพื่อรวบรวมหลักฐานสำคัญทางประวัติศาสตร์ โบราณวัตถุและวัตถุสิ่งของที่เกี่ยวข้องกับการสถาปนา และการดำเนินงานของศาลรัฐธรรมนูญ รวมทั้งประวัติเจ้าพระยารัตนาธิเบศร์ (พุ่ม ศรีไชยันต์) ผู้ซึ่งเป็นเจ้าของอาคารที่ทำการถาวรแห่งแรกของศาลรัฐธรรมนูญ โดยห้องพิพิธภัณฑ์ตั้งอยู่บริเวณชั้น ๑ และได้เปิดให้เข้าชมอย่างเป็นทางการครั้งแรก ในวโรกาสที่สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร เสด็จพระราชดำเนินแทนพระองค์ ทูรงประกอบพิธีเปิดอาคารที่ทำการศาลรัฐธรรมนูญ เมื่อวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๔๓ ในระยะแรกงานพิพิธภัณฑ์อยู่ภายใต้การดูแลรับผิดชอบของสวนสาธารณะและประชาสัมพันธ์ สำนักอำนวยการศาลรัฐธรรมนูญ สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ปัจจุบันขึ้นอยู่กับสวนสาธารณะและประชาสัมพันธ์ ศูนย์เทคโนโลยีและข้อมูลสารสนเทศ สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

วันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๒ ศาลรัฐธรรมนูญและสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญได้ขยาย ที่ทำการมายังศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษา ๕ ธันวาคม ๒๕๕๐ (อาคาร A) ถนนแจ้งวัฒนะ แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร ซึ่งภายในอาคารที่ทำการแห่งใหม่ ได้จัดให้มีห้องพิพิธภัณฑ์ศาลรัฐธรรมนูญเพิ่มขึ้นอีก ๑ ห้อง ขณะนี้อยู่ระหว่างดำเนินการและจะเปิดให้เข้าชมในโอกาสต่อไป

การจัดแสดงในห้องพิพิธภัณฑ์อาคารบ้านเจ้าพระยารัตนาธิเบศร์

การดำเนินงานของพิพิธภัณฑ์ศาลรัฐธรรมนูญ ซึ่งจัดแสดงที่อาคารบ้านเจ้าพระยารัตนาธิเบศร์ประกอบด้วยส่วนสำคัญ ๒ ส่วน

ส่วนที่ ๑ แสดงถึงสถาบันหรือบุคคลที่มีความเกี่ยวข้องหรือสัมพันธ์กับศาลรัฐธรรมนูญทั้งทางตรงและทางอ้อม ส่วนนี้ถือเป็นส่วนสำคัญที่สุด ประกอบด้วย พระบรมฉายาลักษณ์องค์พระมหากษัตริย์ ตั้งแต่รัชกาลที่ ๕ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว อันเป็นรัชสมัย ที่ก่อกำเนิดศาลยุติธรรม ซึ่งพระองค์เคยเสด็จเยี่ยมเจ้าพระยารัตนาธิเบศร์ สมุหพระกลาโหม ณ อาคารหลังนี้ ๒ ครั้ง โดยครั้งแรกเสด็จเยี่ยมขณะป่วยหนัก ซึ่งเจ้าพระยารัตนาธิเบศร์ได้ทูลเกล้าฯ ถวายอาคารหลังนี้ซึ่งเป็นบ้านของท่านแต่พระองค์ ครั้งที่ ๒ เสด็จไปพระราชทานน้ำอาบศพเมื่อเจ้าพระยารัตนาธิเบศร์ ถึงแก่อสัญกรรม เมื่อวันที่ ๙ กันยายน ๒๔๔๔ (ร.ศ. ๑๒๐) และต่อมาทางราชการได้ปรับปรุงใช้เป็นสถานที่ทำการของหลายหน่วยงาน อาทิ กระทรวงธรรมการ (กระทรวงศึกษาธิการ) ก่อนที่จะเป็นศาลรัฐธรรมนูญในปัจจุบัน พระบรมฉายาลักษณ์พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๗ ซึ่งพระราชทานรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับแรก พระบรมฉายาลักษณ์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ภูมิพลอดุลยเดช ทรงลงพระปรมาภิไธยรัฐธรรมนูญฉบับปี ๒๕๔๐ ซึ่งเป็นรัฐธรรมนูญฉบับที่บัญญัติให้มีการจัดตั้งศาลรัฐธรรมนูญขึ้นเป็นครั้งแรก พระรูปสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร เนื่องในวโรกาสเสด็จพระราชดำเนินแทนพระองค์ทรงเปิดอาคารที่ทำการศาลรัฐธรรมนูญ (อาคารบ้านเจ้าพระยารัตนาธิเบศร์) พระฉายาลักษณ์กรมหลวงราชบุรีดิเรกฤทธิ์ บิดากฎหมายไทย ในฐานะเสนาบดี กระทรวงธรรมการซึ่งใช้อาคารหลังนี้เป็นที่ทำการ และรูปภาพเจ้าพระยารัตนาธิเบศร์ (พุ่ม ศรีไชยันต์) เจ้าของอาคารหลังนี้

ส่วนที่ ๒ แสดงภาพขณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญตามรัฐธรรมนูญฉบับปี ๒๕๔๐ และ

เสด็จครุฑลาการศาลรัฐธรรมนูญสำหรับใส่อกนึ่งพิจารณาคดี รวมทั้งสิ่งของสำคัญ ๆ

สถานที่ตั้งและการให้บริการ

พิพิธภัณฑศาลรัฐธรรมนูญ อาคารบ้านเจ้าพระยารัตนาธิเบศร์ ถนนจักรเพชร แขวงวังบูรพาภิรมย์ เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร โดยปกติใช้รับรองผู้เข้าเยี่ยมชมหรือศึกษาดูงานศาลรัฐธรรมนูญและสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญสำหรับประชาชนและผู้สนใจติดต่อขอเข้าเยี่ยมชมได้ในวันเวลาราชการ ระหว่างเวลา ๐๘.๓๐ - ๑๖.๓๐ น. โทร. ๐ ๒๑๔๑ ๗๖๖๓ โทรสาร. ๐ ๒๑๔๓ ๙๕๑๙